

FRANCINE SOMERS ALS MEDAILLEUR BESCHOUWD

Dr. G. Stautemas

INLEIDING

Met deze publicatie willen we al de penningen door de kunstenares gemaakt, inventariseren met een zo volledig mogelijke aanvulling van de technische aspecten; zoals uitgevende firma, aanmaakprocédé, metaalsoort en afmetingen.

Om zoveel mogelijk fouten te voorkomen zijn we ten rade gegaan bij de kunstenares. Wij kunnen echter niet garanderen ondanks de nagestreefde zorgvuldigheid dat de catalogus volledig is, zodat we op- en aanmerkingen graag zullen aanvaarden.

Gouden medaille van de Academie

KORTE BIOGRAFIE

Francine Somers werd geboren te Gent op 2 maart 1923. Haar vader was edelsmid-uurwerkmaker. Reeds op zeer jonge leeftijd merkte hij haar artistiek talent op en zorgde hij voor een introductie in het artistieke milieu van het toenmalige Gent. Getroffen door haar uitzonderlijk talent organiseerde Jules De Bruycker in 1930 een tentoonstelling met de tekeningen van de toen 7-jarige Francine in het gemeentehuis te Ledeborg. Gezien haar talent, werd zij op 14-jarige leeftijd toegelaten aan de Gentse Academie.

Naast haar academische opleiding ging zij zich vooral verder vervolmaken op straat en in de kunstenaarskolonie, die toen in het Pand verbleef. Vooral Jos Verdegem beschouwt zij als haar leermeester. In 1942 voltooide zij haar opleiding aan de Academie voor Schone Kunsten met het behalen van de gouden medaille.

In 1951 reisde zij met haar echtgenoot en haar twee kinderen naar Afrika aan het Kivumeer. Daar heeft zij haar eerste penning gemaakt. De penningkunst is haar steeds meer gaan interesseren. Eens terug in België ging zij aan de Academie te Leuven bij Oscar De Clerk een opleiding volgen in beeldhouwkunst en “bas-reliëf” en een cursus in het ciseleren bij Emile Souply aan het Instituut voor Kunst en Ambacht te Brussel. Daarna ging zij zich vervolmaken in “la Cité International des Arts” te Parijs, waar zij kennis maakte met de belangrijkste medailleurs van de tijd.

Francine Somers perfectioneerde de penningkunst door haar los te maken uit de strakke vorm van de geslagen medaille en haar te laten evolueren naar de natuurlijke vorm van de gegoten medaille. Dit bezorgde haar een internationale bekendheid. In 1968 ontving zij het diploma “La Mujer en la Medalla” te Madrid. Zij was ook een van de meest actieve deelnemers aan de FIDEM congressen:

PARIS 1957, WIEN 1959, ROMA 1961, DEN HAAG 1963, ATHENS 1966, PARIS 1967, PRAHA 1969, KOLN 1971, HELSINKI 1973, KRAKOW 1975, BUDAPEST 1977, LISBOA 1979, FIRENZE 1983, STOCKHOLM 1985, COLORADO SPRINGS 1987, HELSINKI 1990, LONDON 1992, BUDAPEST 1994, NEUCHÂTEL 1996, DEN HAAG 1998, WEIMAR 2000.

Francine Somers beoefent haar medaillekunst tot heden ten dage; drie nieuwe creaties staan op stapel, ze zullen helaas niet in het kader van deze publicatie kunnen opgenomen worden.

Gebruikte afkortingen:

Fabricatieprocédé:

Td: taillé directe; op ware grootte gesneden, Rm: reduceermachine.

Cp: cire perdu, verloren wastechneik, Gr: mechanisch gegraveerd.

Metaal:

Au: goud, Ag: zilver, Ae: brons, Ae/Au: verguld brons, Ae/Ag: verzilverd brons, Sn: tin.

Afbeeldingen:

Vz of **Vz**: voorzijde, Kz of **Kz**: keerzijde, Ez of **Ez**: eenzijdig

De afkortingen zijn **vet** afgedrukt indien de medaille voorzijde, keerzijde of eenzijdig afgebeeld is.

Francine Somers

CATALOGUS VAN DE MEDAILLES

1. Tuinbouwtentoonstelling te Kivu

Ez. Een naar links gewend hoofd van een Afrikaanse vrouw die een mand met planten draagt. Onderaan rechts F. Somers

1963, Fonson, Ø 42 mm Ae, Td, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 141.
M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 1.

2. Fédération Internationale des Sociétés d'Ingénieurs des Techniques de L'Automobile (FISITA)

Vz. Langs de rand: **FEDERATION INTERNATIONALE DES SOCIETES D'INGENIEUR DES TECHNIQUES DE L'AUTOMOBILE** ·
In volle veld een oldtimer.

Kz. Langs de rand bovenaan: **PROGRESSIONS EN COMMUN**, in het centrum in drie lijnen: **la / FISITA / remercie**

1955, Fonson, Ø 70 mm Ae, Td, geslagen.

Ref. M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 5.

3. Charles Mutara III: Mwami di Ruanda

Vz. Naar rechts gekeerde buste van de vorst met ereteken om de hals.

Kz. Op een verheven band rondom, - **YUBILE YA UMWAMI WA URWANDA** -
 onderaan: **1931 · 1956**

Een dansende Watutsi met in elke hand een speer waarmee een kruis gevormd wordt onderaan rechts. Getekend onderaan links F. SOMERS

1956, Fonson, Ø 84 mm Ae; eenzijdig Ø 21 mm, Kz. enkel met tekst, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 169.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 2.

Commentaar van de kunstenaars op deze medaille:

A propos de la réalisation de la médaille du Mwami du Rwanda, Charles Mutara

De 1951 à 1953, j'ai séjourné à Goma, situé dans la province du Kivu, à la frontière du Congo et du Rwanda où j'ai exercé ma condition d'artiste peintre et de dessinatrice. Intéressée par le paysage et la vie coutumière de la population, j'ai, entre autres, capté au vol le mouvement et la grâce des danseurs Watutsi. A chaque séance de danse, le Mwami avait l'amabilité de m'envoyer un messenger pour m'inviter au spectacle. Je fus invitée en même temps qu'une délégation de Fabrimetal, venue de Belgique. Parmi ces messieurs, Eugène Walton représentait la Maison Fonson (éditeur de médailles à Bruxelles). En me voyant dessiner captant le mouvement des danseurs, il me dit "il faudrait réaliser une médaille ayant à l'avant le portrait du Mwami, dont on va bientôt fêter le 25ème anniversaire de règne et représenter un de ses danseurs au revers". Je lui répondis "médaille ... c'est quoi? ... et ça se fait comment?" Réponse "ça m'est égal, vous l'apprendrez!"

Revenue en Belgique, mes tentatives d'informations se résumaient au fait qu'il n'existait pas de cours spécialisés dans ce domaine? Mon cousin Edmond Somers ingénieur et directeur de l'école professionnelle de Louvain, m'a "canalisée" vers l'Académie des Beaux-Arts de cette ville, où le sculpteur Oscar De Clerck pouvait m'enseigner l'Art du bas-relief. Pour me rendre de Bruxelles à Louvain, je devais prendre le tram à la Place Meiser. Il mettait une heure de parcours pour arriver avant 8h du matin à l'académie. J'ai réalisé quelques bas-reliefs, modèles en terre-glaise, dont il fallait couler un moule, dans lequel on apprenait à couler un mélange de pierre moulue, avec du ciment et de l'eau, en assurant ensuite la finition au ciseau et au maillet de sculpteur. Excellent enseignement, que je complétais par l'étude des bas-reliefs de l'Ancienne Egypte, qui jouent avec les ombres et les lumières.

La grâce d'un Art stylisé, d'une esthétique visant à l'essentiel me furent révélées avec bonheur.

Le Mwami Mutara se rendait quelque fois en Belgique où sa femme suivait un traitement médical à l'hôpital de Louvain, ce qui me permit une rencontre en cours de travail et l'acquiescement satisfait de l'intéressé. La médaille fut exposée à la Monnaie de Paris, lors du Congrès de la Fidem en 1956. Le Mwami s'est adressé à la maison Fonson, pour la réalisation d'une réduction de son effigie en petites pièces de bronze uniface de 2 cm destinées à être vendues à ses sujets, dont l'achat était obligatoire. Durant le Congrès de la Fidem à Paris, on annonça à ma grande surprise, que le record quantitatif venait d'être battu par cette réalisation.

C'était donc le début d'une aventure et de l'approche d'un Art de synthèse et de symbole, qui mériterait d'être mieux connu!

F. Somers

4. Dansende Watutsi

Vz. Dansende Watutsi naar links gericht met in beide handen een speer, die een kruis vormen, links langs de rand F. Somers

Kz. Op de achtergrond de vulkaan Niaragongo in eruptie. Op de voorgrond twee naar elkaar gerichte vrouwen de één zittend voor een bananenboom, de andere wandelend naar links.

1956, Fonson, Ø 70 mm Ae; er bestaat een eenzijdige reductie van Ø 40 mm, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 170.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 3.

5. Koffieserveerster

Vz. Een zittende vrouw die in een grote schaal koffiebonen sorteert. Op de achtergrond een bergketen.

Kz. CHAMBRE DE COMMERCE ET D'INDUSTRIE DU KIVU - MANIEMA
Onderaan: • 1931 - 1956 •

1956, Fonson, Ø 69 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 171.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 4.

6. Ereteken: Mérite familial au Congo

Ez. Een blanke vrouw met haar twee kinderen buigt zich over en een inlandse vrouw met kind

Dit ereteken werd ontworpen voor een wedstrijd uitgeschreven door het toenmalige ministerie van koloniën.

niet-weerhouden ontwerp

medaille

ereteken

Het ereteken wordt opgehangen aan een blauw lint met in het midden de Belgische driekleur. Bestaat eveneens als medaille zonder lint. De linkse afbeelding toont een ontwerp van de kunstenaar dat niet weerhouden werd op deze wedstrijd.

Het bekroonde ontwerp geeft heel duidelijk de tijdsgeest weer en toont de blanke suprematie ten opzichte van de inlandse vrouw met haar kind, terwijl het niet weerhouden ontwerp heel duidelijk de inlandse familie centraal stelt.

1957, Mauquoy, Ø 34 mm Ae/Au, Rm, geslagen. Bestaat eveneens zonder draagoog.

Ref. A.C. Borné, *Distinctions honorifiques de la Belgique 1830-1985*, Bruxelles 1985, blz. 495: 1956 Médaille du mérite Familial.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr.31.

7. Charles De Coster

Vz. Rechter helft, *Henri* CHARLES DE COSTER

Naar rechts gewend hoofd van Charles De Coster

Kz. . . . IL EST BEAU ET BON POUR L'HOMME D'ETRE FIER ET LIBRE / DUT-IL RESTER PAUVRE

Tijl en Nele naar rechts stappend; op de achtergrond rechts de brandstapel van Claes, Tijls vader.

1958, Fonson, Ø 70 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 244.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 6.

Charles Théodore Henri de Coster, ° 20 juli 1820 † 7 mei 1879. Belgisch schrijver, een romantische bohémien die droomde van een herleving der Belgische literatuur. Werd in 1870 leraar Franse Letteren aan de krijgsschool te Brussel. Schreef in 1867 zijn voornaamste werk waarmee hij ook wereldfaam verwierf "La légende et les aventures héroïques, joyeuses et glorieuses d'Ulenspiegel et de Lamme Goetzak au pays de Flandres et ailleurs".

8. Brusselse vrijmetselaarsloge L'Espérance – Grand orient de Belgique

Vz. Bovenaan: ★★ ★ daaronder een naar rechts gewend vrouwenhoofd kijkend naar een toorts. Onder de hals *F. Somers*

Kz. Boven aan de rand: SOUV. ∴ CHAP. ∴ L'ESPÉRANCE, onderaan VALL. ∴ de / BRUXELLES / 1959

In het centrum een vijfpuntige ster in het centrum een opengewerkt kruis met in het centrum een roos met steel, het geheel geplaatst op een lijnenspel.

1959, Fonson, Ø 70 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 273.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 7.

9. Flamenco

Vz. Een naar links dansende flamenco danseres, onderaan F. Somers

Kz. EL BORDON / LA PRIMA / OJOS NEGROS / COMO LA NOCHE / LA GUITARRA
Een gestileerde hand die de snaren van een gitaar bespelen.

1959, Fabrica de Moneda y Timbre Madrid, Ø 75 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 272.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 8.

9

De kunstenaar was uitgenodigd door de Moneda y Timbre te Madrid, om deze medaille te ontwerpen en deel te nemen aan de tentoonstelling La Mujer en la Medalla in 1959. Deze medaille werd bekroond met het diploma voor de kunstmedaille. De bijhorende medaille is hierna afgebeeld.

*Prijzmedaille door de kunstenaar behaald op de wedstrijd
La Mujer en la Medalla met de medaille Flamenco nr. 9.*

10. Ceres (la siega)

Ez. Een geknielde vrouw die een korenschoof toebind, rechts langs de rand handtekening.

1959, atelier onbekend, Ø 68 mm Ae, Rm, gegoten.

10

11. Paleas en Melisande

2001

Ez. Melisande staande met lang haar tot op de grond, Paleas aan haar voeten geknield. Rechts onder het monogram FS

1959, Vindevogel, Ø 105 mm Ae, Td, gegoten.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 349.

De medaille over Palléas et Mélisande, werd gemaakt naar het theaterstuk door Maurice Maeterlinck, ° Gent 24 augustus 1862, † Nice 5 mei 1949, geschreven in 1892 en door Claude Debussy en gebruikt als libretto voor zijn gelijknamig lyrisch drama dat op 27 april 1902 te Parijs in première ging.

12. Moederschap

Ez. Naakte vrouw met lang haar, voedt baby die op haar knieën rust.

1962, atelier onbekend, Ø 109 mm Ae, Cp, gegoten.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 348.

13. Pieter Breugel

Ez. Een naar links gericht hoofd van Pieter Breugel, naar een zelfportret van Pieter Breugel. Monogram FS langs de hals.

1964, atelier onbekend, Ø 90 mm Ae, Cp, gegoten.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 399.

14. Ulysse en Nausikaä.

Ez. Ulysse en Nausikaä elkaar omhelsend. Het monogram FS langs de hals van Ulysse.

1966, atelier onbekend, Ø 90 mm Ae, Rm, gegoten.

Het ontwerp berust op een Griekse sage, waarbij Ulysse (Latijn voor Odysseus) door Nausikaä de koningsdochter wordt ontvangen. Tijdens hun ontmoeting vertelt hij haar de verhalen over zijn omzwervingen.

14

15
schaal $\frac{3}{4}$

15. Maurice Bejart

Ez. Tekst langs de rand **maurice / bejart**

Hoofd van Maurice Bejart $\frac{3}{4}$ naar rechts. Naast de hals het monogram FS

1967, atelier onbekend, Ø 113 mm Ae, Rm, gegoten.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 466.

Maurice Bejart, pseudoniem voor Maurice Jean Berger, ° Marseille 1 jan. 1927, Frans danser en choreograaf. In 1960 kreeg hij de leiding van het Ballet van de XX Eeuw. Bejart kreeg verschillende prijzen o.a., de Dance Magazine Award en samen met Ninette Valois de Erasmusprijs.

16. Synthèse des Ballets

Ez. Drie balletposes gestileerd weergegeven.

1967, atelier onbekend, Ø 115 mm Sn, Td, gegoten.

17. Zittende vrouw met baby aan de borst

Ez. Een naar rechts gewende vrouw met lang haar en ontblote borst, die een baby voedt.
Onderaan het monogram FS

1967, atelier onbekend, Ø 105 mm Ae/Ag, gegoten.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 467.

18. Gedenkpenning van het Breugeljaar

Vz. Hoofd van Pieter Breugel naar $\frac{1}{3}$ links gewend naar een zelfportret van Pieter Breugel rechts naast de hals het monogram FS (zie ook nr. 13)

Kz. Langs de rand bovenaan: PIETER BREUGEL, naast de hand: + 1569 / 1969

Een hand die een penseel hanteert.

1968, Fibru-Fisch, Ø 30 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 498.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 9.

Bruegel ook Brueghel of Breughel, familie van Zuid-Nederlandse schilders. Pieter de Oudere zou meestal Breugel geschreven hebben. De volgende generatie gebruikte de naam Brueghel en de derde generatie ondertekende met Breughel. De belangrijkste leden zijn Pieter de Oudere, ° ca 1528 + 5 september 1569; Pieter de Jongere, ° Brussel 1564 + Antwerpen 1638; Jan de Oudere bijgenaamd de Fluwelen Breughel, ° Brussel 1568 + Antwerpen 13 januari 1625; Pieter III, ° Antwerpen 6 juli 1589 + ?; Jan II de Oudere, ° Antwerpen 1601 aldaar † 1678. De medaille werd gemaakt naar het voorbeeld van het zelfportret van Pieter Bruegel de Oudere dat zich in de Albertina in Wenen bevindt.

19. Loge afdeling "Le droit Humain"; atelier Beauté Nifertite

Ez. Langs de rand, vanboven naar onder te lezen, **B / E / A / U / T / E**
Gestileerd hoofd van Nifertite naar links gericht.

1968, atelier onbekend, Ø 163 mm Ae, Td, gegoten.

1968, Fibru-Fisch, Ø 30 mm Ae, Rm, geslagen, met draagoog en ring.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 499.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 10.

20. Madre e Hijo

Geen afbeelding teruggevonden.

1968, atelier onbekend, Ø 100 mm Ae, gegoten, Ez.

21. Kredietbank

Ez. Een naar rechts gerichte knielende vrouw, die in de linkerhand een weegschaal en in de rechterhand een plant vasthoudt. Links op de achtergrond een schip en rechts een metalen constructie. Links onderaan: F. Somers – G. Laroy

Deze medaille werd gemaakt naar een ontwerp van G. Laroy.

1968, Fibru-Fisch, Ø 90 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 500.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 11.

22. Herinneringspenning voor de uitgifte van de tweehonderd miljoenste rekeenheid door de Kredietbank

Vz. De naar links gerichte, gekoppelde hoofden van Aleide de Gaspari, Robert Schuman en Konrad Adenauer.

Kz. Tekst in vijf lijnen: COMMEMORATING / THE ISSUE OF THE / 200 MILLIONTH / UNIT OF ACCOUNT / OCTOBER 1968

Langs de rand onderaan: gehaltestempel, firmastempel, 12

1968, Fibru-Fisch, Ø 22 mm Au, Td, geslagen.

1971, Fibru-Fisch, Ø 28 mm Au, Td, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 540.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 12.

23. Erkentelijkheidspenning van de duivensportkring Cureghem-Centre te Anderlecht

Vz. Een naar links gekeerde vrouwenbuste $\frac{1}{3}$ naar links met op de schouder een duif.

Kz. Het logo van de vereniging en vrije ruimte.

1969, Fibru-Fisch, Ø 30 mm Ae, Ag, Au, Rm, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 541.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 13.

24
schaal 6/10

24. Les folles se précipitent ou les anges n'osent marcher

Ez.1 Tekst rechts langs de rand: LES FOLLES SE PRECIPITENT
Drie naakte vrouwen lopen naar links. Onderaan het monogram FS

1969, atelier onbekend, Ø 120 Ae, Td, gegoten.

Ez.2 Tekst links langs de rand: LES ANGES N'OSEMENT MARCHER
Rechts van de medaille drie naar links kijkende engelen.

1969, atelier onbekend, Ø 120 en 130 mm Ae, gegoten.

De twee afzonderlijke penningen vormen een geheel.

25. Henri Evenepoel

Vz. Links langs de rand tekst te lezen van boven naar onder HENRI; rechts langs de rand EVENEPOEL

Hoofd van Henri Evenepoel ²/₃ naar rechts gewend.

Kz. Tussen de 3 figuren tekst in 8 lijnen: J'AI / APPRIS / QU'ON / DEVAIT / PEINDRE / EN AIMANT / CE QU'ON / FAISAIT

Compositie naar een werk van de schilder voorstellend de drie kinderen van zijn nicht. Onderaan het monogram FS

1971, Fibru-Fisch, Ø 80 mm Ae, Td, geslagen; bestaat eveneens enkel de voorzijde geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 446.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 15.

Henri Evenepoel, ° Nice 3 oktober 1872, + Paris 27 dec. 1899, Belgisch schilder, ontplooidde zijn talent vooral in Parijs. In het atelier van G. Moreau werkte hij samen met Matisse en Roualt. Hij was een fijnzinnig portrettist van kind en adolescent. Zijn stijl bevrijdde zich van het vigerende impressionisme.

26. Nieuwjaarspenning 1972-1973, Arbre de Vie

Vz. In het volle veld een levensboom waarvan de ene helft in volle pracht bladeren draagt terwijl een jong naakt koppel dansend op het voorplan komt. De andere helft van de boom staat zonder bladeren terwijl een oud koppel in de achtergrond verdwijnt, links onderaan monogram FS

Kz.1 Tekst in het centrum: **ALBERT I**; buitenste cirkel: **MEILLEURS VOEUX** = **BESTE WENSEN** =; binnenste cirkel · **BIBLIOTHEQUE ROYALE** · **KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK**

Kz.2 Tekst in 4 lijnen: **Le temps s'en va... / Le temps / s'en vient !**

1972, Fibru-Fisch, Ø 32 mm Ae/Ag, Ae, Ag, Td, geslagen; er bestaat ook een uitvoering als sleutelhanger.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 694, afgebeeld als sleutelhanger.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 16.

27. Dubbelzijdige portretmedaille Hilaire Lahaye, Robert Gillon

Vz. Tekst langs de rand: 1932 gekroonde **S** 1971 **ROBERT GILLON**.
Hoofd van Robert Gillon in gala-uniform ²/₃ naar rechts, onder de kin het monogram FS

Kz. Tekst langs de rand **HILAIRE LAHAYE** 1946 gekroonde **S** 1972
Hoofd van Hilaire Lahaye naar links gewend onder de kin het monogram FS

1972, Fibru-Fisch, Ø 40 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 693.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 17.

Commentaar van de kunstenaars over deze medaille:

Médaille double - Sénateur Robert Gillon et Sénateur Hilaire Lahaye

Avant 8h du matin, je reçois un coup de téléphone - "Madame, il y a un Sénateur qui est mourant et nous avons pensé à vous parce que nous souhaitons son portrait en médaille" - "Ah! ... et où est il, votre Sénateur mourant?" - "Il est à Courtrai" - "A Courtrai ... comment voulez-vous que je fasse son portrait si il est mourant à Courtrai?" - "Justement, Madame, c'est urgent et il faudrait y aller tout de suite" - Quelques heures plus tard, je stationnais ma petite voiture "deux-chevaux" devant le vaste immeuble de Sénateur Gillon. J'étais accueillie par son fils. Au sommet d'un large escalier monumental, un bureau, un grand fauteuil à haut dossier et dans le fauteuil, un vieux monsieur en robe de chambre ... Dès que j'étais restée seule avec mon modèle, celui-ci me dit d'une petite voix plaintive - "Moi je suis ici en train de mourir" - "Quoi mourir? Vous avez dit mourir? Il n'en est pas question! Je suis venue ici pour faire votre portrait. Nous eûmes une conversation sur le ton plutôt badin. Sans me connaître, il me confia ce qu'il voulait pas que sachent ses enfants, comme si j'étais un jeune confesseur de qui il attendait l'absolution.

Au cours de la conversation, j'ai réussi à susciter une bruyante hilarité chez Monsieur le Sénateur mourant. Son fils, qui avait son cabinet d'avocat au bas du grand escalier monumental, entendant rire son père, gravit l'escalier quatri à quatre. Stupéfait, il me dit "Mais Madame, vous avez ressuscité mon père, il y a une éternité qu'il n'avait plus ri!" il faudrait venir plus souvent" - Il estimait que le portrait en dessin de son père était très ressemblant, mais pour le représenter en médaille il me fallait pas le montrer ainsi. Donc plus jeune et portant le col broché de l'habit de Sénateur. J'eus tellement préféré le portrait de l'homme, au lieu de celui du Sénateur, avec sa touchante réalité et même le réalisme d'un petit cou de tortue, sortant de sa carapace, qu'ont certains vieillards.

Quelques jours plus tard, je recevais le coup de téléphone d'un autre Sénateur Hilaire Lahaye, qui me dit "Mon ami Gillon m'a dit que vous avez fait le portrait de son père, pour la réalisation d'une médaille et qu'on souhaite que vous fassiez aussi le mien. Hilaire Lahaye habitait Ypres et je ne pouvais accepter de me rendre jusque là. Je venais de recevoir l'autorisation de séjourner à la Cité Internationale des Arts à Paris. "Qu'à cela ne tienne" me dit il, je viendrai à Paris avec mon épouse et une de ses amies". J'avais pu me procurer une stèle et de la terre glaise, sans prendre le temps de quelques dessins préparatoires. A ma grande surprise, ils sont entrés dans mon studio, en transportant de grands paniers de colombophiles, remplis de pigeons roucouleurs. "Nous logeons au Ritz, à la Place Vendôme" me dit Hilaire Lahaye, il est impensable de débarquer là avec les pigeons. J'ai pensé que vous auriez la gentillesse de les garder chez vous et de leur ouvrir la fenêtre, demain pour les lâcher à 6h le matin.

Les portraits de Robert Gillon et d'Hilaire Lahaye ont été juxtaposés, sans qu'il y ait un avers et un revers, mais deux avers.

9. Somers

28. Minière et métallurgie RODANGE

Vz. Tekst bovenaan: **MINIERE ET METALLURGIQUE / RODANGE**

Twee metaalarbeiders actief op de werf van Rodange. Onderaan rechts het monogram FS

Kz. Vijf lagen spoorstaven opeen gestapeld. Onderaan 1872 – 1972

1972, Fibru-Fisch en Fonson, Ø 70 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 18.

29

29. Buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking

Vz. Het gevleugeld hoofd van Hermes, boven en onder een golfbeweging. Onderaan het monogram FS

Kz. Tekst in twee cirkels: bovenste helft: ❖ MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES DU COMMERCE / EXTERIEUR ET DE LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT ❖; onderste helft: MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN / BUITENLANDSE HANDELEN ONTWIKKELINGS SAMENWERKING
Plattegrond van België met in het centrum een B stralend over de wereldbol. Bovenaan de landkaart een gestileerde kroon.

1973, Fibru-Fisch, Ø 70 mm Ae/Ag, Rm, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 720.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 19.

30. Rene Magritte

Vz. bovenaan links **MAGRITTE**

De kunstenaar Rene Magritte in profiel met bolhoed in de achtergrond zijn schaduw concave, rechts van hem een vogel eveneens concave.

Kz. Tekst in 4 lijnen ICI / COMMENCE / LE DOMAINE / ENCHANTE

Een zwerver met op zijn rug een vogelkooi wandelend tussen een gestileerde paal en een gestileerde boom in een bewolkt maanlandschap. Rechts onder het monogram FS

1973, Fibru-Fisch, Ø 81 mm Ae/Ag, Ae.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 721.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 20.

Rene Magritte, ° Lessen 21 nov. 1898 † Schaarbeek 15 aug. 1967. Belgisch schilder, tekenaar en illustrator, volgde twee jaar lessen aan de academie te Brussel. Na een periode van zoeken in de richting van het kubisme en het futurisme kwam hij voornamelijk door zijn bewondering voor De Chirico 'werk tot een van de meest typische vormen van het surrealisme. Zijn potloodtekening "Le jochey perdu" 1925 een thema dat hij later diverse malen verwerkt in schilderijen, wordt beschouwd als de beslissende wending. Het symbolisme en het werk van Xavier Mellery en Fernand Knopff, het werk van schrijver Baudelaire, Verlaine, Mallarmé en Poe en volksboeken Fantômas, Arsène Lupin, Roulletabille behoren eveneens tot de bronnen van zijn bevreemdende, fantastische beeldenwereld. In de periode 1926 – 1929 verbleef Magritte te Le Perreux-sur-Marne en te Parijs, waar hij een relatie aanknoopte met A. Breton en andere surrealistten. In 1930 keerde hij terug naar Brussel waar hij tevoren als ontwerper van behangselpapier had gewerkt. Zijn werk is zeer homogeen behalve de periode 1940-1946 waarin hij een impressionistische techniek toepaste. De voorwerpen en personages zijn meestal afgebeeld in een pijnlijk accurate, gladde en scherpe schilderwijze. De dagelijkse, vertrouwde dingen worden op een ont-

hutsende manier met elkaar geassocieerd. Door het negeren van de normale verhoudingen en van de fysieke eigenschappen der afgebeelde voorwerpen of lichamen tracht Magritte het beeld dat men zich van de realiteit vormt, te verstoren. Na de Tweede Wereldoorlog werd Magritte wereldberoemd, hij maakte ook wandschilderingen o.a. in het Casino van Knokke en het Congrespaleis te Brussel.

De medaille over Magritte werd niet uitgegeven. Hieronder volgt een brief met commentaar van de kunstenaar over deze medaille:

historique de la médaille
René Magritte (non édité).

Depuis ma première participation à l'exposition et au Congrès international de la médaille en 1956 à Paris, j'ai connu la période heureuse de la belle confraternité qui régnait parmi les médailliers français. Je séjournais souvent à Paris, où je fus gentiment associée à la convivialité familiale de mes confrères artistes. C'était l'époque bénie où l'Hôtel des Monnaies du quai de Conti connaissait ses heures de gloire, grâce à l'enthousiasme et à l'éclectisme des dirigeants responsables de cette institution créatrice d'art et de Beauté. On y aimait les artistes et les artistes s'y sentaient aimés. Monsieur Halicot, directeur de l'Hôtel des Monnaies de Paris, me suggéra de songer à réaliser une médaille René Magritte. L'idée me plut et m'inspira aussitôt. Jusqu'ici, j'avais représenté en médaille, des artistes et des poètes belges, pour participer à l'étranger, aux expositions biennales des Congrès Internationaux de la Fidem (Fédération des éditeurs de médailles). Malgré l'attrait de la proposition venant de Paris, je me suis adressée à Madame Marie-Louise Dupont des établissements Fibru Fink à Bruxelles. Nous avions déjà concrétisé, en étroite collaboration, des réalisations pour faire valoir la qualité de la médaille en Belgique. Madame Dupont prenant à charge la fabrication de l'antillage et de la frappe, l'artiste en apportant son travail de création et de réalisation. J'ai pris contact avec Madame Georgette Magritte, l'épouse du peintre, qui a donné un accord de principe pour réaliser une médaille à l'effigie de son mari, pour représenter la Belgique au prochain Congrès de la Fidem. Elle m'invita à consulter les tiroirs d'un meuble qui contenait un millier de photographies de l'artiste surréaliste, dont j'ai pris des notes en dessous. Elle souhaitait assister à l'exécution du médaillon ou

terre-glaise, le dimanche matin, dans sa cuisine.
 J'ai pris trois fois le chemin de la maison Magritte, avec ma
 petite voiture "deux-chevaux", remplie de matériaux -
 Il est malaisé de travailler sous la surveillance d'une personne
 qui impose sa vision des choses et ne respecte en rien la
 création de l'artiste. « Ne lui mettre sur tant pas de chapeau
 sur la tête ! Je ne veux pas de chapeau ! - Je ne veux pas
 de poches sous les yeux ! », etc. - J'ai préféré poursuivre le travail
 chez moi, en toute quiétude, en me référant aux dessins pré-
 paratoires et en consultant les ouvrages de la Bibliothèque
 Royale, au sujet de René Magritte. Le travail apporté par
 l'artiste, l'édition et les artisans de l'outillage, représente un
 travail considérable, dont le critère est de collaborer à
 réussir une œuvre d'art qui représente la synthèse et la
 personnalité de la personne représentée et son œuvre. Quelle
 satisfaction, quand chacun de nous ayant collaboré à
 sa réussite, peut enfin tenir dans le creux de sa main, la petite
 œuvre d'art achetée - J'ai présenté la médaille à l'épave de
 peinture, dont la seule réaction fut : « que vais-je gagner en
 dessus ? ». Je lui rappelai l'engagement de Madame Dupont et
 de moi-même, d'honorer un artiste belge au prochain Congrès
 de la Fidem, en y apportant gratuitement notre travail -
 Depuis cet instant, nous fûmes poursuivis par des harcèlements
 policiers et menaces par un avocat, de la destruction de la
 médaille et de son outillage. En mon âme et conscience, je re-
 fusai de détruire une œuvre réalisée de bonne foi et m'op-
 posai à abriter les artisans de la maison Eibou-Eisch, de
 détruire ce bel outillage avec leurs outils, en invitant celui
 qui croit rendre justice par la destruction, de commettre lui-
 même cet acte brutal, de ses mains, avec ses propres outils -
 Et voilà pourquoi la médaille René Magritte, qui porte
 au revers « ici commence le domaine enchanté » n'a
 jamais été éditée ! -

31. Moederschap

Ez. De buste van een vrouw met lang haar in vooraanzicht die een kind in de armen houdt.

1973, Fibru-Fisch, Ø 110 mm 35 mm Ae/Ag, Ae, Rm, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 722.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 21.

32. Dierenriem

Vz.1 Ram, de kop van een ram in vooraanzicht. Links onderaan het dierenriem-symbool. Rechts onderaan het monogram FS

Vz.2 Stier $\frac{1}{3}$ naar rechts gericht, het dierenriemsymbool rechts boven. Het monogram FS links in het midden.

Vz.3 Tweelingen, een meisje en een jongen elkaar vasthoudend met een arm. Het dierenriemsymbool rechts in het midden. Het monogram FS onder het symbool.

Vz.4 Kreeft, een krab in bovenaanzicht, onderaan het dierenriemsymbool, onderaan rechts het monogram FS

Vz.5 Leeuw, kop van een leeuw in vooraanzicht, het symbool rechts onderaan met eronder het monogram FS

Vz.6 Maagd, een gezeten vrouw in omhelzing met de eenhoorn. Het dierenriem-symbool rechts in het midden. Het monogram FS onder het symbool.

Vz.7 Weegschaal, een kind draagt een weegschaal in evenwicht, het kind staat op het dierenriemsymbool. Het monogram FS staat rechts onderaan.

Vz.8 Schorpioen $\frac{1}{3}$ naar links gericht, het dierenriemsymbool rechts bovenaan, het monogram FS eronder.

Vz.9 Boogschutter, een centaurius die zijn pijl richt naar links, rechts het dierenriemsymbool, rechts het monogram FS

Vz.10 Steenbok naar links gericht, het dierenriemsymbool rechts boven, onderaan het monogram FS

Vz.11 Waterman, een geknielde vrouw die vanaf de schouder een waterkruik uitgiet. Rechts in het midden het dierenriemsymbool met eronder het monogram FS

Vz.12 Vissen, twee vissen die verbonden zijn met koord, zwemmen in tegengestelde richting. Het dierenriemsymbool bovenaan. Het monogram FS onderaan.

Kz. Atelierstempel en gehaltstempel.

1974, Fibru-Fisch, 35 x 35 mm, 18 x 18 mm, Ag, geslagen.

Ref. J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, nr. 767.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 22.

33. Tijl en Nele, variante op de keerzijde van nr. 7

Ez. Tijl en Nele naar rechts stappend. Rechts de brandstapel van Claes, de vader van Tijl.

Rechts onderaan handtekening *J. Janssens*

1974, Fibru-Fisch, Ø 70, 50, 30 mm Ae; bestaat eveneens met draagoog en ring.

1999, Fibru Europe, Ø 30 mm Ae; Kz. ASSEMBLEE / GENERALE / ALGEMENE / VERGADERING / 20.3.1999 / PROMOTION MEDAILLE PROMOTIE

Ref. A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1998*, provincie Limburg, Tongeren 1999, nr. 85.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 14.

Tijl en Nele symboliseren de geest en het hart van Vlaanderen en de weerstand tegenover de Spaanse Inquisitie.

34. Baron Simonart

- Vz.** Rechts langs de rand **BARON SIMONART** gevolgd door het monogram FS
Het hoofd van Baron Simonart in zijaanzicht naar rechts.
- Kz.** Onderaan tekst in twee lijnen: **BREENDONK / 1947 1977**
Platte grond van het kamp van Breendonk.

1977, Fibru-Fisch, Ø 70 mm Ae, Rm, Gr, geslagen.

Ref. M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 23.

Hieronder volgt commentaar van de kunstenaar op deze medaille:

Médailles baron Simonart - Breendonck

Le baron Simonart, professeur de toxicologie à l'Université de Louvain et président des anciens prisonniers du "fort de Breendonck" avait pris rendez-vous chez moi pour une séance de pose, afin que je puisse réaliser son effigie en médaille. J'ai été très émue par cette rencontre. J'ignorais le grand malheur qui l'avait frappé récemment. (Quatre êtres aimés, enfants et petits-enfants, que le destin cruel lui avait enlevé d'un seul coup, dans un accident de voiture).

On me l'avait amené dans un état de fatigue, proche de l'épuisement, mais il avait tenu absolument à être présent au rendez-vous. Il était revenu le jour même d'un pèlerinage à Lourdes, pour assister des malades convoyés par chemin de fer. Je fus impressionnée par ce visage marqué par la souffrance, portant les stigmates indélébiles de ceux dont s'est éteinte à jamais la petite musique de leur cœur et la lumière de leur regard. Travail que j'ai réalisé dans le recueillement respectueux et le silence qui s'imposait à la situation.

F. Somers

35. Edgard Tytgat

Vz. Tekst rechts van boven naar onder: **EDGARD TYTGAT** in een kader onderaan links 1879 / 1957 het monogram rechts op een beker FS
De schilder naar rechts gewend met vlinderdag en kamerjas gezeten aan een tafel. Hij is aan het schilderen, voor hem staat een vaas met tulpen en drie bekers.

Kz. Twee putti's houden tekstband vast met daarop AMOUR ET BONTÉ
Drie musicerende koppels. De keerzijde is een synthese van het werk van E. Tytgat.

De tekst Amour et bonté was geschilderd op de vensterblinden van hun huis.

1977, Fibru-Fisch, Ø 70 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 24.

Edgard Tytgat, °Brussel 28 april 1879 + Sint-Lambrechts-Woluwe 11 januari 1957, Belgisch schilder en graficus. Zijn werk is enigszins verwant met dit van zijn vriend Rik Wouters. Behalve landschappen schilderde hij stillevens, portretten en bij voorkeur kermissen en circusscènes. De catalogus van zijn werk bevat niet minder dan 900 nummers.

36. Sanctus Hubertus – Tervuren

- Vz.** De H. Hubertus met staf en hoorn in de hand. Links een hert, rechts de kapel. Onder de kapel een gestileerde jachthoorn.
- Kz.** Tekst in 6 lijnen: SANCTUS / HUBERTUS / + 727 / IN VIRA DUCIS / ORA PRO NOBIS / 1977
In de achtergrond een gestileerd bos.

1977, uitgever Jos Philippen Diest, Fibru-Fisch, Ø 35 mm Ae met draaogog en ring, Rm, Gr, geslagen.

Ref. M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 25.

37. De penningen “Brussel hart van Europa”

- Vz.1** Iris geprojecteerd op een vrouwenhoofd. De iris is het symbool van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Kz.1** Tekst langs de rand: BRUXELLAE EUROPÆ MEDIA PARS
Onderaan atelierstempel, stempel van de uitgever JP en gehaltstempel.
In volle veld: Sint-Michiel die de duivel dood.
- Kz.2** Tekst langs de rand: BRUXELLAE EUROPÆ MEDIA PARS
Onderaan atelierstempel, stempel van de uitgever JP en gehaltstempel.
Twee duiven in volle vlucht naar elkaar toe gericht, het symbool van ontmoeting en vriendschap, voor het gebouw van de E.E.G.

1977, J. Philippen uitgever, Fibru-Fisch, Ø 25 mm Au, Ø 35 mm Ag, Rm, geslagen.

Vz.2 Tekst onderaan BRUXELLAE langs de rand rechts onderaan monogram FS
Iris geprojecteerd op een vrouwenhoofd. De iris is het symbool van het
hoofdstedelijk gewest Brussel.

Kz.1 Tekst rondom: bovenaan BRUXELLES onderaan COEUR DE L'EUROPE

1977, Fibru-Fisch, Ø 40 mm Ae, Rm, geslagen.

Kz.2 Tekst lang de rand bovenaan; Fondation Scientifique Jean Bastin a.s.b.l.
In het centrum: 2e Congrès Sanguinetti / Septembre 1998 / Bruxelles

1998, Fisch S.A. (Mauquoy Medal Company), Ø 40 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des
Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 26.

A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles
Belges 1998*, provincie Limburg, Tongeren 1999, nr. 102.

38. Loge afdeling: Le Droit Humain, atelier 887 Sagesse

Vz. Een uil, het symbool der wijsheid.

Kz. Rechts tekst van boven naar onder 887 / SAGESSE / 1927 – 1977

1977, Fibru-Fisch, Ø 40 mm Ae/Ag, Ae, Rm, geslagen.

Ref. M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des
Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 27.

39. Loge afdeling: Le droit Humain, atelier Sjiva Ardhanaresvara

Ez. Buste van een eenborstig androgynwezen met afgesneden hoofd en ledematen.

1980, Fibru-Fisch, 25 x 40 mm Ae/Au, Ae, Cp, geslagen.

Ref. M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 28.

40. Zelfportret van de kunstenaress

Vz. Zelfportret van de kunstenaress in vooraanzicht.

Kz. TO BE / OR NOT / TO BE

Doodshoofd waarvan een van de ogen een vraagteken vormt langs de rand de handtekening

1981, Art et Technique, 109 x 106 mm Ae/Ag, Ae, Cp, gegoten.

41. Rein n'est meilleur pour un cœur que de rendre un cœur moins triste

Vz. Meisje die een dwarsfluit bespeelt waarop een vogel neerstrijkt.

Kz. REIN N'EST / MEILLEUR POUR / UN COEUR QUE / DE RENDRE UN / CŒUR MOINS / TRISTE

1981, Art et Technique, 74 x 76 mm Ae, Cp, gegoten in hartvorm.

40
schaal $\frac{3}{4}$

41

42. Solidarnosc

- Vz.** Boven het hoofd van Lech Walesa in vooraanzicht **SOLIDARNOSC** naast het hoofd, opengewerkt van boven naar onder **1982**, links boven het hoofd een vredesduif. Rechts naast het hoofd het monogram FS
- Kz.** Het hoofd van de Zwarte Madonna van Czeszohova.

1982, Art et Technique, 74 x 76 mm Ae, Cp, gegoten.

Lech Walesa was de aanvoerder van de opstand tegen het communistisch regime in Polen, die begon op de scheepswerven van Gdansk. Walesa werd op 22 dec. 1990 president van Polen. In 1993 kreeg hij de Nobelprijs voor de vrede.

Op de keerzijde van de medaille is de Zwarte Madonna afgebeeld, een beeld dat vereerd wordt in het Jasna Goraklooster in Czeszowa. Deze madonna wordt tevens aanzien als de beschermvrouw van Polen.

43. Nicolas Claude Fabri de Peiresc 1580-1637

43.1
schaal $\frac{2}{5}$

43.2
schaal $\frac{2}{5}$

Vz.1 Nicolas Claude Fabri de Peiresc in vooraanzicht rechts van hem een narcis van bloem tot bloembol, links boven de schouder een antieke Griekse munt.

Kz.1 Tekst in drie lijnen: **NICOLAS CLAUDE FABRI / de PEIRESC / 1580 – 1637**

Vz.2 Nicolas Claude Fabri de Peiresc in vooraanzicht rechts van hem een narcis van bloem tot bloembol, links boven de schouder een antieke Griekse munt. Onder de kin een scheikundig symbool.

Kz.2 Tekst in vier lijnen: **NICOLAS CLAUDE / FABRI / de PEIRESC / 1580 - 1637**

1983, atelier onbekend, 145 x 130 Ae, 117 x 117 Ae variante, Cp, gegoten.

Nicolas Claude Fabri de Peiresc, ° Belgentier Provence 1 december 1580 † Aix-en-Provence 24 juli 1637. Frans geleerde, correspondeerde met vrijwel alle geleerden uit zijn tijd en stimuleerde zo de vooruitgang van de wetenschap in hoge mate. Daarnaast verzamelde hij boeken, handschriften, planten, dieren, Griekse en Romeinse beelden en munten, propageerde de ideeën van Galilei en Kepler, de onderzoeken van Aselli over het lymfevatensstelsel en van Harvey de bloedomloop.

44. Medard Tytgat

Vz. Medaille in de vorm van een schilderspallet. De opening is omgeven door stralen en vormt zo de zon in het landschap. Het portret van Medard Tytgat rechts van de medaille in vooraanzicht.

Kz. Tekst in twee lijnen: **MEDARD / TYTGAT** rechts een zandloper. De handtekening van de kunstenaar bovenaan

1983, atelier onbekend, 90 x 122 mm Ae, Cp, gegoten.

Medard Siegfried Tytgat, ° Brussel 1916, achterneef van Edgard Tytgat. Hij kreeg zijn opleiding aan de academie van Ter Kameren Brussel en aan de Ecole des Beaux Arts te Parijs. Hij was de stuwende kracht achter de School van Damme.

44
schaal $\frac{3}{4}$

45
schaal $\frac{3}{4}$

45. Philemon en Baucis in het bos

Vz. Rechts Baucis met hoofddoek, links Philemon met hoofddeksel, rechts bovenaan een uil, rechts onderaan: monogram FS / 1988

Kz. Tekst onderaan in twee lijnen, **PHILEMON & / BAUCIS**
Philemon en Baucis als twee oude bomen, rechts het monogram FS

1988, atelier onbekend, 104 x 104 mm Ae, Td, gegoten.

Ref. J. Toussaint en A.R. Buchet, *Klein en Fijn, Hedendaagse Belgische edelsmeed- en snijkunst, deel 2 Medailles*, Brussel 1989, nr. 142.

Deze medaille is gebaseerd op een Griekse sage nl. de bejaarde Phrygiër Philemon was gehuwd met Baucis. Toen Zeus en Hermes in menselijke gedaante de aarde bezochten troffen zij overal gesloten deuren aan. Philemon en Baucis boden hen gastvrij onderdak in hun armelijke woning. De gehele streek werd getroffen door een zondvloed, doch de hut van het oude echtpaar bleef gespaard en werd in een tempel veranderd waar Philemon & Baucis verder als priesters dienst deden. Op hoge leeftijd veranderden zij in een eik en een linde.

46. Amour et Tendresse

schaal $\frac{3}{4}$

Ez. Een ineengestrengeld naakt paar; de vrouw links de man rechts.

1989, Fibru-Fisch, 62 x 123 mm Ae, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, R. Van Laere, *Medailles 1989*, Provinciaal Munt- en Penningkabinet, Hasselt 1990, nr. 39.

47 Vz.
schaal $\frac{3}{4}$

47 Kz.
 schaal $\frac{3}{4}$

47. Vladimir Jankélevitch

- Vz.** Langs de rand rechts en verder onderaan: JANKELEVITCH
 Hoofd van Jankélevitch in vooraanzicht rechts naast de kin de handtekening.
- Kz.** Tekst in 5 lijnen: L'AMOUR / ET / LE SÉRIEUX / DE / LA VIE

1990, atelier onbekend, 120 x 120 Ae, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, R. Van Laere, *Medailles 1990*, Provinciaal Munt- en Penningkabinet, Hasselt 1991, nr. 71.

Vladimir Jankélevitch was een Frans wijsheer verbonden aan de universiteit van Toulouse, nadien hoogleraar aan de universiteit van Rijsel. Zijn wijsbegeerte is verwant aan de existentiële filosofie met vooral de nadruk op "Le Mal". Hij is ook moralist en benadrukt het subtiele wezen van de menselijke geest: de mens dient te trachten zijn innerlijke chaos tot harmonie te brengen door de kunst en door de deugden (Les Vertus).

48
schaal $\frac{3}{4}$

48. Médite, crée et réalise d'éternité humaine

Vz. Tekst langs de rand: MEDITE CRÉE / ET RÉALISE

Een rechterhand met opgestoken wijsvinger, in de handpalm een oog. Onderaan in een ophoging het monogram FS

Kz. Een pentagram omgeven door stralen. Een verwijzing naar het magisch getal.

1990, Art et Technique, 103 x 107 Ae, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, R. Van Laere, *Medailles 1990*, Provinciaal Munt- en Penningkabinet, Hasselt 1991, nr. 72.

49. Vincent Van Gogh

Vz. Hoofd van Vincent van Gogh $\frac{1}{3}$ naar links. Het monogram FS rechts naast de kin.

Kz. Tekst in 3 lijnen, *a Vincent / et Théo / Van Gogh*
Onderaan een zonnebloem.

1990, Art et Technique, 107 x 132 mm Ae, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, R. Van Laere, *Medailles 1990*, Provinciaal Munt- en Penningkabinet, Hasselt 1991, nr. 73.

Vincent van Gogh, ° Zundert 30 maart 1853 + Auvert-sur-Oise Frankrijk 29 juli 1890. Nederlands schilder, tekenaar, etsen en lithograaf, zoon van een dominee, werkte kort in een filiaal van de Parijse kunsthandel Gaupile et Cie in Den Haag. Hij ging vervolgens in Wallonië in de Borinage wonen waar hij het ellendige leven der mijnwerkers deelde en begon in 1881 terug in het ouderlijke huis in Etten serieus te tekenen. Daarna begon de zgn. Haagse periode eind 1881 - herfst 1883 waarin tekeningen ontstonden die hoekig en stug als ze zijn, getuigen van zijn diep medeleven voor de onderdrukten en lijdenden. Vervolgens kan men in zijn werk verschillende perioden onderscheiden: de Drentse periode sep. - nov. 1883, de Neunense periode nov. 1883-1885, de Parijse periode 1885, Arles 1886. In deze laatste periode maakte van Gogh zijn beste werken. Zijn geestelijk evenwicht werd danig verstoord zodat hij zich in 1889 te Saint-Remy in een instelling liet opnemen. De laatste maanden voor zijn zelf gekozen dood bracht van Gogh door in het huis van dr. Gachet te Auvers. De grootste collectie van zijn werken die van uitzonderlijke betekenis zijn geweest voor de ontwikkeling van de schilderkunst bevinden zich in het van Gogh museum te Amsterdam.

49
schaal 7/10

50. Guiseppe Arcimboldo 1527-1593

Ez. Tekst bovenaan rechts: ARCIMBOLDO
Aangezicht gevormd door vruchten. Ter hoogte van het linker oor het monogram FS

1991, Art et Technique, Ø 107 mm Ae, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1991*, provincie Limburg, Hasselt 1992, nr. 78.

Giuseppe Arcimboldo was een Italiaans schilder, geboren in 1527 te Milaan en er eveneens gestorven. De medaille is gemaakt naar een voorbeeld van de schilder in zijn schilderij De Zon uit 1563 dat zich in het Kunsthistorisch Museum van Wenen bevindt.

51. Boreas: Griekse noordenwind

Ez. Rechts van boven naar onder: BOREAS
Een behaard aangezicht met bolle wangen, waarvan de mond samengetrokken is om te blazen. Rechts onderaan naast de wang het monogram FS

1991 Art et Technique, Ø 100 mm Ae, Td, gegoten.

Ref. J. Toussaint en A.R. Buchet, *Klein en Fijn, Hedendaagse Belgische edelsmeed- en snijkunst, deel 2 Medailles*, Brussel 1989, nr. 140.
A.R. Buchet, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1991*, provincie Limburg, Hasselt 1992, nr. 79.

Boreas, in de antieke wereld de naam voor de noordenwind. De Griekse mythe stelde Boreas voor als een de onstuimige koning der winden, die stormen, koude en sneeuw meebracht in zijn land van herkomst het gure en winderige Thracië dat tevens het land van paarden is. Bij Homerus verschijnt Boreas als paard. Toen later zijn cultus werd ingevoerd kreeg hij een menselijk gedaante. Op zijn toren der winden staat hij afgebeeld als een baardige man met vleugels.

52. Het licht scheen in de duisternis maar de duisternis nam het niet aan

Vz. Binnen een stralenkrans een gezicht naar links gewend, het oog in een driehoek, rechts een maansikkel die het heelal vormt.

Kz. Bovenaan in het midden een pentagram waarvan er zich stralen verspreiden over de ganse oppervlakte op de achtergrond een sterrenhemel.

1991, Art et Technique, 86 x 108 mm Ae, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1991*, provincie Limburg, Hasselt 1992, nr. 80.

53. Je viens du fond des âges et je suis toujours parmi vous

schaal ½

Ez. JE / VIENS / DU / FOND / DES / AGES / ET / JE / SUIS / TOUJOURS
PARMI / VOUS

Rechts een uil, links boven een tetradrachme uit Athene, links langs de rand het monogram FS

1991, Art et Technique, 209 mm Ae, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1991*, provincie Limburg, Hasselt 1992, nr. 81.

54. Arbre de vie et d'amour

schaal $\frac{2}{3}$

Vz. In een kruin van bladeren de hoofden van een jong koppel.

Kz. Philemon en Baucis voor het bos. Bovenaan links een uil.

1991, Art et Technique, 123 x 134 Ae, Td, gegoten.

Zie ook bij nr. 45.

55. Berceuse pour un poisson

Ez. Zeemeermin die in haar armen een vis koestert.

1992, Art et Technique, 33 x 130 Ag & Ae, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1992*, provincie Limburg, Tongeren 1993, nr. 81.

56. La flûte enchantée

56.1

56.2

Ez.1 De zee tussen 2 zuilen. Op de achtergrond links de maan en rechts de zon. Op de voorgrond Tamino die fluit speelt en Pamina wandelend naar links.

Ez.2 Tamino fluit spelend gevolgd door Pamina wandelend naar links.

1992, Art et Technique, 66 x 90 mm Ag, 65 x 66 Sn, Rm, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1992*, provincie Limburg, Tongeren 1993, nr. 82, Ez.1 van deze catalogus.

A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, *Belgische Medailles Belges 1999*, provincie Limburg, Tongeren 2000, nr. 84, nr. 56, Ez.2 van deze catalogus, gegoten in tin.

57. La petite ville oubliée

Ez. Abstract stadsgezicht met een ingewerkt Hermeshoofd.

1992, atelier onbekend, 51 x 69 mm Ag, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1992*, provincie Limburg, Tongeren 1993, nr. 83.

58. Zeemeermin, pauw met vrouwenhoofd

Vz. Zeemeermin met de handen in het haar, met zwiepende staart. Rechts het monogram FS

Kz. Pauw met vrouwenhoofd wandelend naar links.

1993, atelier onbekend, Ø 120 mm Ag, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1993*, provincie Limburg, Tongeren 1994, nr. 97.

58
schaal $\frac{7}{10}$

59. Hulde medaille aan M. Okonomidou, conservator numismatisch museum te Athene

Vz. Tekst rondom: ΜΑΝΤΩ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Hoofd van de conservatrice naar rechts, verwerkt als op een oud medaillon. Rechts onder de halssnede het monogram FS

Kz. Tekst rondom met onderbreking: ΦΙΛΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ / ΚΑΙ / ΦΙΛΕΛΛΗΝΕΣ / 1964 – 1994

Binnen een kader vier dieren links bovenaan een uil rechts bovenaan een wolf, links onderaan een schildpad rechts onderaan een paardenhoofd. Onderaan het kader rechts het monogram FS

1994, Fibru, Ø 70 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1994*, provincie Limburg, Tongeren 1995, nr. 100.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 29.

60
schaal ⁹/₂₀

2001

60. ir Konstantinos Konofanos Grieks ingenieur archeoloog

Vz. ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Η ΚΟΝΟΦΑΓΟΣ ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΕΤΣΟ-
ΒΙΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 1973

Hoofd naar links onder de hals links het monogram **FS 1912 / 1989**

Naast het hoofd links van boven naar onder ΦΙΛΙΑΣ naast het hoofd rechts van boven naar onder Μ Ν Η Μ Η

Kz. Tekst bovenaan langs de rand in twee lijnen: ΔΗΜΟΣ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ / ΠΛΟΥΤΟΣ; onderaan langs de rand in twee lijnen: ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ / ΒΕΛΓΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ; de tekst is gescheiden links en rechts van de medaille door een verhoging met daarin links het jaartal 1963, rechts het jaartal 1994.

1994, atelier onbekend, Ø 205 mm Ae/Au, Rm, gegoten.

61. Jules De Bruycker

Vz. Tekst langs de rand rechts: JULES DE BRUYCKER 1870 / 1945

Hoofd van de kunstenaar $\frac{1}{3}$ naar rechts, links naast de kin het monogram FS

Kz. Tekst in vier lijnen: EEN ZON / VAN GENT / MET HART / EN ZIEL

Compositie met links een hand die een penseel hanteert en rechts de Gentse draak die op de Belfortoren wordt gehesen (naar een litho van de kunstenaar) onderaan het monogram FS

1995, Art et Technique, 114 x 124 mm Ae, Rm, gegoten.

1995, Fibru, 54 x 56 mm Ae, Rm, geslagen.

Ref. A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1995*, provincie Limburg, Tongeren 1996, nr. 62.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000, nr. 30.

Achilles Mussche schreef in 1936: "Van deze stad (Gent) is Jules De Bruycker met hart en ziel de zoon. Immers, hij werd er op 29 maart 1870 geboren in de Jan Breydelstraat, vlak aan het hart van het oude Gent, als in een diepe wieg van eeuwen geleden, eeuwen levend verleden".

Hij begon te werken samen met andere jonge kunstenaars in een atelier in het "Patershol" Hij tekende en schilderde vooral aquarellen die hij verkocht tegen zeer lage prijzen. In zijn beginperiode haalde hij vooral zijn inspiratie bij het leed dat hij zag van de man in de straat.

In het werk van Francine Somers zelfs van geboorte een Gentse, is tijdens haar kinderjaren de invloed van Jules De Bruycker terug vinden. De kunstenaars heeft als souvenir en eerbetoon ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van zijn overlijden, deze medaille ontworpen.

62. Emile Verhaeren.

Vz. Hoofd van Emile Verhaeren $\frac{1}{3}$ naar links in de achtergrond een waterlandschap. Rechts aan de hals het monogram FS.

Kz. Tekst in twee lijnen: *Emile / Verhaeren*
Een treurboom boven een waterlandschap.

1996, Art et Technique, 100 x 130 mm Ae, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1996*, provincie Limburg, Tongeren 1997, nr. 100.

Emile Verhaeren, °Sint-Amands 21 mei 1855 + Rouen 27 september 1916. Belgisch Franstalig schrijver, promoveerde in de rechten in 1881 te Leuven waar hij in 1879 het studentenblad "Semaine des Etudiants" stichtte. Zijn beste dichtbundels dateren uit de periode dat hij geobsedeerd was door de dood o.a. "Les soirs en les débâcles". Hij is tevens auteur van een reeks kritische studies over letterkundigen en schilders. Verhaeren verongelukte in 1916 te Rouan. Enkele jaren later werden zijn stoffelijke resten begraven te Sint-Amands aan de oever van de Schelde.

62
schaal 7/10

63. Les heures claires

schaal $\frac{3}{4}$

Ez. Vrouwenhoofd met lang haar $\frac{1}{3}$ naar rechts gewend bovenaan een bladerendek. Rechts langs de rand het monogram FS.

1996, Art et Technique, 135 x 140 mm Ae, Cp, gegoten.

64. Rik Wouters

schaal $\frac{3}{4}$

Ez. Rik Wouters

Hoofd van Rik Wouters $\frac{1}{3}$ naar rechts, rechts naast het hoofd 1882 / 1916 monogram onder het jaartal FS

1998, atelier onbekend, Ø 130 mm Ae, Td, gegoten.

Ref. A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1998*, provincie Limburg, Tongeren 1999, nr. 101.

Rik Wouters, ° 2 augustus 1882 + Amsterdam 11 juli 1916. Belgisch schilder, tekenaar, beeldhouwer en etsen. In zijn werk staat zijn vrouw Nel centraal? Hij boetseerde haar als een uitgelaten danseres in "De Dolle Maagd" brons 1912. Hij schilderde en schetste haar terwijl zij strijkt, slaapt, leest. Als schilder aquarellist behoort Wouters onmiskenbaar tot het fauvisme. Wouters maakte ook een veertigtal etsen. Hij stierf volledig blind.

65. Nel Wouters

schaal $\frac{3}{4}$

Ez. Buste van Nel Wouters licht voorovergebogen met de linkerarm op de schouder.

Het monogram FS rechts naast de schouder.

1998, atelier onbekend, Ø 130 mm Ae, Td, gegoten.

Nel Wouters is de vrouw van Rik Wouters.

66. Keltisch paardje

Ez. Keltisch paardje naar links omgeven door cirkels en ringen en boven de rug een kruis. Deze medaille werd bijgewerkt met 6 verschillende kleuren email.

1998, Fibru, 37 x 48 mm Ae met 6 kleuren email opgewerkt, Rm, geslagen.

Ref. A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1998*, provincie Limburg, Tongeren 1999, nr. 103.

MEDAILLES WAARVAN DE ONTSTAANSDATUM ONBEKEND IS

67. Chère petite grenouille

Vz. Springende kikker in een poel met planten.

Kz. Kikkerdril in een poel, onderaan rechts het monogram FS

Atelier onbekend, 112 x 119 mm Ae, Cp, gegoten.

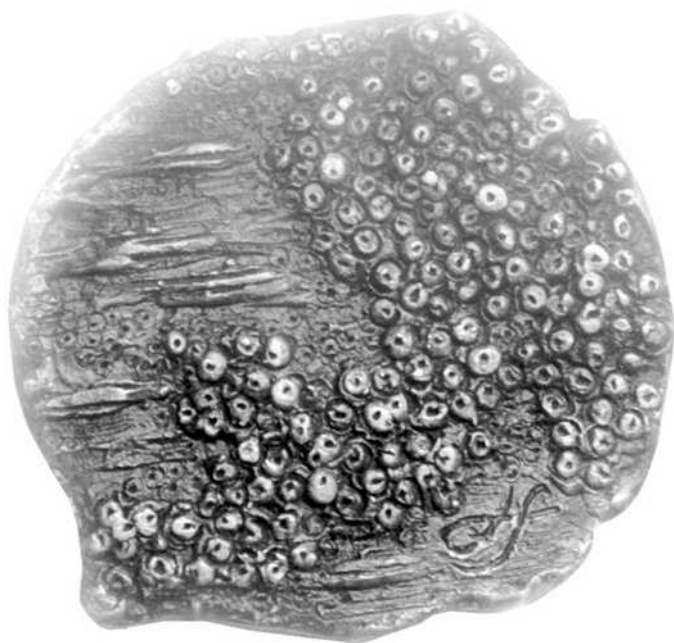
68. Zofia Wislocka, orkestleidster

Vz. Tekst links en rechts van het hoofd van boven naar onder: Zofia / Wislocka
Hoofd van Zofia Wislocka ¹/₃ naar rechts.

Kz. Tekst in twee lijnen: CHEF D'ORCHESTRE
Lessenaar met partituur en dirigeerstok.

Atelier onbekend, 117 x 122 mm Ae, Cp, gegoten.

Ref. J. Toussaint en A.R. Buchet, *Klein en Fijn, Hedendaagse Belgische edelsmeed- en snijkunst, deel 2 Medailles*, Brussel 1989, nr. 143.

67
schaal $\frac{3}{4}$

68
schaal $\frac{3}{4}$

69
schaal $\frac{3}{4}$

69. Hommage aan Käthe Kollwitz

- Vz.** Tekst in 7 lijnen rechts van de medaille: **K** / AE / T / HE **K** / OLL / WITZ
Aangezicht van Käthe Kollwitz ¹/₃ naar rechts.
- Kz.** Tekst bovenaan NEVER / AGAIN WAR
Verschrikte kindergezichten.

Pensée à Mendresio, 113 x 115 mm Ae, Td, gegoten.

Käthe Kollwitz, ° Königsberg 8 juli 1867 + Moritzburg 22 april 1945. Duitse grafica, schilderes, beeldhouwster; beeldde vooral in etsen en litho's met diepe bewegingheid zonder in sentimentaliteit te vervallen. Een beeldhouwwerk van haar hand "Het Treurend Ouderpaar" staat op het soldatenkerkhof van Vladslo waar haar zoon Peter, gevallen tijdens WO I op het slagveld, begraven ligt. Een groot deel van haar grafisch werk wordt bewaard in het museum van de Kreissparkasse te Köln.

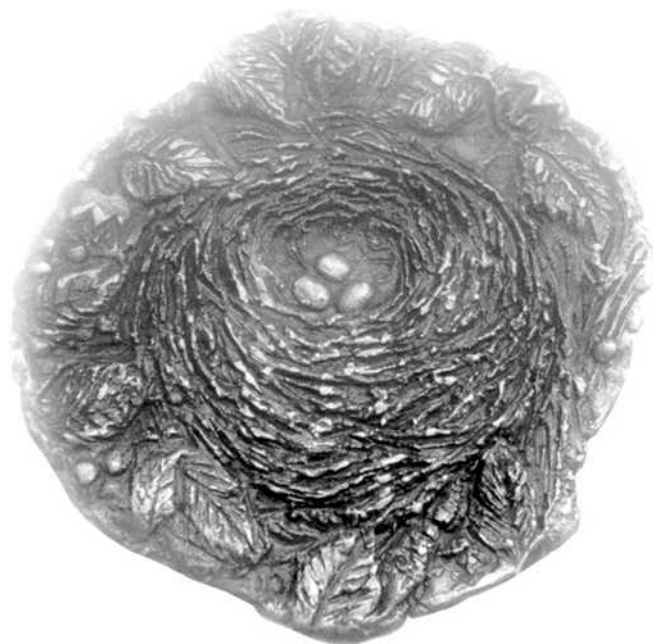
70. Portret van Nathalie

- Ez.** Hoofd van Nathalie met opgestoken haar ¹/₃ naar rechts. Onderaan rechts het monogram FS

Atelier onbekend, 71 x 87 mm Ae, Td, gegoten.

Ref. J. Toussaint en A.R. Buchet, *Klein en Fijn, Hedendaagse Belgische edelmeed- en snijkunst, deel 2 Medailles*, Brussel 1989, nr. 141.

Nathalie is de kleindochter van de kunstenaars.

71
schaal $\frac{3}{4}$

71. Het nestje in een boom

Vz. Een nestje waarin 3 eieren liggen. De eieren symboliseren de twee kinderen van de kunstenaar en haar kunst.

Kz. Een flink ontwikkelde boom met een machtige kruin en een zeer breed wortelgestel.

Atelier onbekend, 110 x 115 mm Ae, Cp, gegoten.

72. Amour et tendresse

schaal $\frac{3}{4}$

Ez. Verliefd naakt paar in omhelzing, uitgebeeld tot aan de heupen.

Atelier onbekend, 118 mm Ae, Td, gegoten.

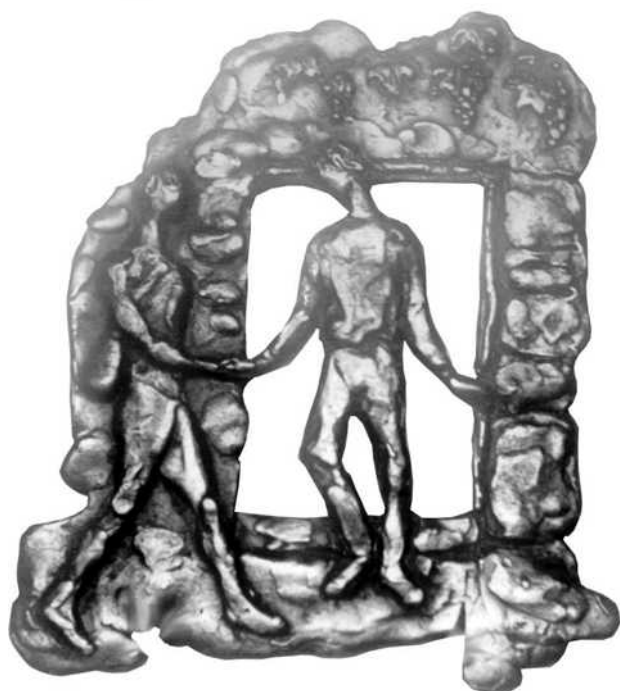
73. A. Wisniewski

schaal $\frac{3}{4}$

Ez. Hoofd van A. Wisniewski naar links. Naast de nek het monogram FS
Atelier onbekend, 120 x 139 mm Ae, Td, gegoten.

A. Wisniewski is een Pools graveur gehuwd met een Belgische. Hij was een tijdje de buur van de kunstenares in Brussel. Verdere gegevens ontbreken.

74
schaal $\frac{3}{4}$

74. Respecte l'étranger voyageur

- Vz.** In een deuropening staat een man die een hem tegemoet wandelende vrouw begroet.
- Kz.** Tekst bovenaan in 2 lijnen RESPECTE / L'ETRANGER langs de rand rechts van boven naar onder VOYAGEUR onderaan de handtekening van de kunstenaar

Atelier onbekend, 108 x 122 mm Ae, Td, gegoten.

75. Jacob Smits

- Ez.** Hoofd van Jacob Smits ³/₄ naar rechts gewend. Rechts naast de mond de handtekening

Atelier onbekend, Ø 82 mm, Td, terre cuit.

Jacob Smits, ° Rotterdam 1856 † Achterbos Mol 1928, kreeg zijn opleiding aan de academie van Rotterdam, nadien aan de academie te Brussel en de academie van Munchen. Hij verwierf in 1902 de Belgische nationaliteit. Hij specialiseerde zich in Kempische boerentaferelen en ging op latere leeftijd etsen. In Mol is een museum aan hem gewijd dat een overzicht biedt van zijn oeuvre.

76. Nojorkam

schaal $\frac{3}{4}$

- Vz.** Hoofd van Nojorkam in zijaanzicht.
Kz. ARTIBUS ET INTELLIGENTIA tekst bovenop de amfora.
 Een amfora in volle veld.

Enig exemplaar geschonken aan Nojorkam, niet teruggevonden.

Nojorkam is het pseudoniem van Schepens **Nobert Joris Kamiel**, ° te Gent 1911. Hij volgde naast zijn artistieke opleiding aan de academie van Gent tegelijkertijd een wetenschappelijke opleiding. Zijn universele belangstelling voor de natuur, de mens en de cultuur is homogeen in zijn werken voorhanden. Hij illustreerde zelf zijn wetenschappelijke publicaties.

77. Antonio Gades

77 Vz.1

77 Kz.1

77 Vz.2

Vz.1 Hoofd $\frac{1}{3}$ naar rechts onderaan links het monogram FS

Kz.1 Tekst in twee lijnen: *Antonio / Gades*

Atelier onbekend, 108 x 125 mm Ae, Td, gegoten.

Vz.2 Hoofd in vooraanzicht.

Kz.2 Tekst in twee lijnen: *Antonio / Gades*

Atelier onbekend, 125 x 145 mm Ae, gegoten.

Antonio Gades is een beroemde Spaanse sterdanser. Vooral door zijn optredens in de filmen van Saura. De medaille is gemaakt naar een optreden van Antonio Gades te Brussel.

78. Kindje aan moederborst

Ez. Aangezicht van een kind tussenin, links een moederborst en rechts een vaderborst.

Atelier onbekend, Ø 50 mm, Td, gegoten.

49 / 1-4

79. De vier winden

Ez.1 tot 4 Vier penningen van onregelmatige vorm, gepersonifieerd de wind voorstellend.

Atelier onbekend, afmetingen onbekend, Ag, gegoten.

80. Het jaar van de maan

schaal $\frac{3}{4}$

Ez. Evocatie van een maanlandschap met kraters.

Atelier onbekend, Ø 128 mm Ag, gedreven en geciseleerd.

Ref. J. Toussaint en A.R. Buchet, *Klein en Fijn, Hedendaagse Belgische edelsmeed- en snijkunst, deel 2 Medailles*, Brussel 1989, nr. 139.

BIBLIOGRAFIE

J. Lippens & A. Van Keymeulen, *De Medaille in België van 1951 tot 1976*, Brussel 1980.

A.C. Borné, *Distinctions Honorifique de la Belgique 1830-1985*, Bruxelles 1985.

A.R. Buchet, R. Van Laere, *Medailles 1989*, Provinciaal Munt- en Penningkabinet, Hasselt 1990.

J. Toussaint en A.R. Buchet, *Klein en Fijn, Hedendaagse Belgische edelsmeed- en snijkunst, deel 2 Medailles*, Nationale Bank van België, Brussel 1989.

A.R. Buchet, R. Van Laere, *Medailles 1990*, Provinciaal Munt- en Penningkabinet, Hasselt 1991.

A.R. Buchet, R. Van Laere, M. Willemans, *Medailles 1991*, Provinciaal Munt- en Penningkabinet, Hasselt 1992.

A.R. Buchet, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1992*, provincie Limburg, Tongeren 1993.

A.R. Buchet, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1993*, provincie Limburg, Tongeren 1994.

A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1994*, provincie Limburg, Tongeren 1995.

A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1995*, provincie Limburg, Tongeren 1996.

A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1996*, provincie Limburg, Tongeren 1997.

A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, M. Willemans, *Belgische Medailles Belges 1998*, provincie Limburg, Tongeren 1999.

A.R. Buchet, H. Renaers, R. Van Laere, *Belgische Medailles Belges 1999*, provincie Limburg, Tongeren 2000.

M.-L. Dupont, *Médailles de Francine Somers, à l'occasion de la Bourse des Numismates de Bruxelles*, 19 septembre 2000.

Dit artikel kwam tot stand met de medewerking van U. Hautekeete, catalogeren en lay-out, M.-L. Dupont voor de geslagen medailles, dr. E. Van Dorpe voor het fotografisch werk, E. Sierens voor het inscannen van de foto's.